

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ (17/3/2013)

Αναγνώσματα:

*Απόστολος: Ρωμ. ιγ', 11 – ιδ', 4. Ευαγγέλιο: Ματθ. στ', 14 – 21
(Εωθινό 8^ο, Ήχος πλ. Δ')*

Οι αρετές

Ευρισκόμενοι στο κατώφλι της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, αγαπητοί μου αδελφοί, ακούσαμε τον Απόστολο Παύλο, στο Αποστολικό ανάγνωσμα της ημέρας, να καλεί τους Χριστιανούς, ενόψει της ελεύσεως της ημέρας του Χριστού, να αφήσουν στην άκρη τα έργα της αμαρτίας και να αναλάβουν τα όπλα του φωτός. Δεδομένου ότι η ημέρα και ώρα της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου δεν είναι γνωστή, για τον καθένα μας η στιγμή της συναντήσεώς μας με τον Χριστό είναι αυτή του βιολογικού μας θανάτου. Ο Απόστολος των εθνών μάς καλεί, ενόψει αυτής της βεβαίας προοπτικής, να εγκαταλείψουμε, πλέον, τον αμαρτωλό τρόπο ζωής και να επιλέξουμε τον δρόμο της αρετής, που είναι λουσμένος από το φως του Χριστού.

Αυτό είναι και το μήνυμα που στέλνει η Εκκλησία μας, λίγο πριν εισέλθουμε στο «Στάδιο των αρετών». Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι μία πορεία με εσωτερικά χαρακτηριστικά, όπου καλούμαστε να γνωρίσουμε τον εαυτό μας, για να συναντήσουμε τον Θεό μας αναστημένο εκ των νεκρών, αφού περάσουμε από το καμίνι του Πάθους και του Σταυρού. Σ' αυτή την πορεία, που εικονίζει την πορεία ολόκληρης της ζωής του Χριστιανού, οφείλουμε να εγκαταλείψουμε τα πάθη μας, να παλέψουμε με τις αδυναμίες, να αναμετρηθούμε με τον κακό εαυτό μας. Αυτά θα τα επιτύχουμε αφού χρησιμοποιήσουμε τις πνευματικές εκείνες δυνατότητες, που μάς παρέχει η Εκκλησία μας, για τις οποίες ομιλεί σήμερα ο Απόστολος Παύλος. Αυτές είναι οι αρετές.

Οι αρετές – πνευματικά γυμνάσματα, στα οποία καλούμαστε να συναγωνιστούμε την περίοδο που ανοίγεται μπροστά μας, είναι η νηστεία, η προσευχή, η ταπείνωση, η ελεημοσύνη, η αγάπη, κυρίως, όμως, η μετάνοια. Όλα αυτά τα πνευματικά κεφάλαια συνθέτουν τον καμβά του πνευματικού μας αγώνα και βοηθούν στην πνευματική μας ολοκλήρωση και τελική ένωσή μας με τον Θεό. Πρέπει, όμως, να ξεκαθαρίσουμε κάτι πολύ σημαντικό. Οι αρετές από μόνες τους, προβαλλόμενες ως ανθρώπινα κατορθώματα, αποξενωμένες από την χάρη του Θεού, οδηγούν στα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Αυτό συμβαίνει, γιατί είναι δυνατόν να εξάρουν τον εγωισμό μας, προκειμένου να πιστέψουμε στην δήθεν πνευματική μας

αυτάρκεια. Όποιος οδηγείται σ' αυτό το συμπέρασμα, την ίδια στιγμή καταστρέφει ότι έκτισε μέσα του.

Για να έχει αποτελέσματα ο αγώνας της αρετής και να μη γίνεται επί ματαιώ, πρέπει να απογυμνωθεί από εξωτερικά χαρακτηριστικά, που επιζητούν την ανθρώπινη επιδοκιμασία και να περιοριστεί στο εσωτερικό πεδίο της υπάρξεώς μας. Λέει χαρακτηριστικά ο Αβάς Ησαΐας: «Εκείνος ο οποίος κομπιάζει και αγωνίζεται διά την αρετήν και δε φροντίζει να αποκρύπτεται, ώστε να μην αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι την καλήν του αυτήν εργασίαν, ομοιάζει προς οικίαν, της οποίας έχουν αφαιρεθεί η θύρα και τα παράθυρα και ως εκ τούτου, ευκόλως εισέρχεται εντός αυτής οποιοδήποτε ερπετόν θελήσει»¹

Την εσωτερική διάσταση των αρετών διακηρύσσει και ένας ακόμα λαμπρός εκπρόσωπος της ασκητικής Γραμματείας, ο Όσιος Ισαάκ ο Σύρος, που σημειώνει: «Αρετή δεν είναι επίδειξη πολλών και διαφόρων πράξεων που επιτελούνται μέσω του σώματος, αλλά το περιεχόμενο σοφότητας καρδιάς, την οποία στηρίζει η ελπίδα προς τον Θεό. Την καρδιά αυτή συνδέει προς τα κατά Θεόν επιτελούμενα έργα ο ορθός σκοπός»²

Στον πειρασμό της επίδειξης των εξωτερικών σχημάτων της ευσέβειάς τους, των αρετών τους δηλ. υποπίπτουν συχνά πολλοί αδελφοί μας Χριστιανοί, κυρίως σε περιόδους σαν κι αυτή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Έχουν την ψευδαισθηση ότι η κατάκτηση των αρετών μπορεί από μόνη της να εξασφαλίσει την σωτηρία της ψυχής και την ένωση με τον Θεό. Δεν κατάλαβαν ποτέ ότι οι αρετές είναι εργαλεία δοσμένα από τον Θεό, τα οποία καθίστανται ενεργά και χρήσιμα όταν χρησιμοποιούνται ως καρπός Θείας φώτισης, έμπνευσης και Χάρης, που δίδονται σε καρδιές ταπεινές, που έχουν μάθει να εργάζονται μυστικά και ταπεινά.

Γι' αυτό, αδελφοί μου, ας έχουμε πάντα κατά νου, αυτό που έλεγε ο Όσιος Σεραφείμ του Σάρωφ και αυτό ας είναι ο σκοπός του αγώνα μας και αυτή την Σαρακοστή που ξεκινά αύριο: «Δεν είναι οι αρετές ο σκοπός της ζωής, αλλά η απόκτηση του Αγίου Πνεύματος»³ Όταν Αυτό εντυπωθεί στη ζωή μας και πληρώσει την ύπαρξή μας, τότε οι αρετές θα είναι το φυσικό επακόλουθο, η επιβράβευση του Θεού στον πνευματικό μας αγώνα. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ «Ευεργετικός», τόμος 3, σελ. 301

² «Ευεργετικός», τόμος 3, σελ. 92

³ π. Βασιλείου Θερμού «Ουσία της πνευματικής ζωής – μία ή πολλές πνευματικότητες», «Εκκλησία», Ιούλιος 2011, σελ. 447